

מן הראוי היה לקבוע על ההודעה הסתומה הזאת, לא להשיב עליה "לא מוחלט", ולא "לא, אבל", כי אם "כן - אבל..." כדי להציע הצעות ישראליות נגדיות.

אולם לשם כך צריך היה להשתחרר מעריצות הסימאיות, ולקבוע במקומה את שלטון ההגיון הצלול. ואני מתכוון, כבוד הרושבת ראש, להציג שלוש שאלות להגיון הצלול.

שלוש שאלות הגיוניות

שאלה ראשונה: מי מעוניין שהתעלה תיפתח?

היה אלוף צה"ל, האלוף (מיל.) מתתיהו פלד, שהציע שישראל תדאג לפתיחת התעלה. היתה הצעה של שרהברך מחון, הצעה שהוכחשה, כרגיל, לנסיגת כוחות שני הצדדים.

השאלה היא מי מעוניין שהתעלה תיפתח? ואני מענין להשיב: גם אנחנו.

(א) מפני שהדבר יביא לדהאסקלציה של היצב בתעלה. התעלה תהפוך מקו של מלחמה לקו של רגיעה. תעלה ש" עוברת בה אוניות כל העמים - לכל העמים עניין בקיום השקט על גדותיה. כל העמים, כולל בריית המועצות, יהיה להם עניין באיפתיחת אש משני עברי התעלה.

(ב) ייווצר באופן אוטומטי, בלי שום הסכם מיוחד, חיץ בין הצבאות.

(ג) הדבר לא ישנה את המערך העיקרי של צה"ל בסיני. (ד) הדבר ישרר אתנו במידה ניכרת מן הלחץ ה" סובייטי ומן הלחץ הצרפתי-בריטי מן הלחץ של כל ה" תבר שאמנם אשה מנהלת את המדינה, אבל לא הגברת גולדה מאיר, כי אם גברת שולה שמרלינג. היא שהכריזה ב"קול ישראל" שאת דחית את ה" הצעה מכל וכל.

ראש הממשלה גולדה מאיר: תצטט את הראיון בבקשה.

אורי אבנרי: שמענו הדברים ב"קול ישראל". **ראש הממשלה גולדה מאיר:** אני לא דיברתי ב"קול ישראל" תצטט מהראיון כפי שפורסם בעיתון.

אורי אבנרי: הראיון שלך אינו מונח לפני כרנע, אבל מונחת לפני ההכחשה. מההכחשה מס' תבר שאמנם אשה מנהלת את המדינה, אבל לא הגברת גולדה מאיר, כי אם גברת שולה שמרלינג. היא שהכריזה ב"קול ישראל" שאת דחית את ה" הצעה מכל וכל.

ראש הממשלה גולדה מאיר: איפה זה הופיע, בהעולם הזה?

אורי אבנרי: בעיתון ידיעות אחרונות, ה" מקובל עליי הרבה יותר.

שאלה שנייה: מי מעוניין בשיקום הערים המצריות לאורך התעלה?

שוב אני אומר: אנחנו! כאשר תתאבלסנה מחדש פורטיסעיד, איסמעיליה וסואץ, יהיה הרבר הרתעה מכרעת בפני חידוש הקרבות.

שאלה שלישית: מה רע בערובות? זו תפכה למילת-קללה. אין בכך כל הגיון. כולנו יודעים שיש רק ערובה אמיתית אחת לגבולות - צה"ל היום, מחר ומחרתיים.

שוב דבר אינו יכול לבוא במקום צה"ל, כערובה ל" גבולות ישראל. גם גבולות הביטחון-כביכול, במרכאות כפולות ומרובעות, אינם תהליף לכוחו של צה"ל. צה"ל הוא הערב לגבולות, ולא מיקום הסופוגרפי.

אולם כשהן באות כחוסות לכוחו של צה"ל, אין כל רע בערובות, כי אם להיפך. יש הרבה מן הטוב בערובות נוספות.

אין שום ביסוס הגיוני לטענה שערובות של מעצמות, או כניסת כוחות בינלאומיים, מחלישות את דרישתנו ל" ביטחון. לא דובים ולא יערי.

יש נסיונות רעים לגבי כוחות בינלאומיים, ויש גם נסיונות טובים מאוד לגבי כוחות בינלאומיים. חבריה הכנסת בגין הוא סלקטיבי מאוד בבחירת הדוגמאות ההיסטוריות. הוא הביא דוגמאות של כשלונות. אביא לו דוגמה הפוכה.

בוויכוח הכללי על הודעת הממשלה בעניין הצעת הנשיא אנוואר אל-סאדאת לפתיחת תע"ג-סואץ, היתה סיעתנו היחידה (מלבד רק"ח) שתמכה בעיקרי ההצעה המצרית. אורי אבנרי אמר בוויכוח זה:

אורי אבנרי: מדוע כצאה הממשלה לנכון למסור היום הודעה לכנסת, הודעה שלא היה בה שום דבר חדש, מלבד, אולי, רמז סתום שבסתים לגבי דבריו הסתומים שבסתים של נשיא מצריים?

הסיבה היחידה להודעה זו היא - נסיון לטשטש את הרושם העגום, שנוצר בעולם ובמדינה על-ידי תגובתה ה" אינסטינקטיבית, הבלתי-מושבט של ראש-הממשלה, מייד עם הישמע נאומו של הנשיא סאדאת.

כמו תמיד במקרים כאלה, היתה התשובה האינסטינקטיבית המיידית: לא מוחלט, לפי תורת הברייהכנסת בגין.

ראש הממשלה גולדה מאיר: אתה לא אומר אתה.

אורי אבנרי: תרמי לי גברתי ראש-הממש" לה, לומר את דברי. למחרת היום באה הכחשה, כמו תמיד.

ראש הממשלה גולדה מאיר: תצטט את הראיון בבקשה.

אורי אבנרי: שמענו הדברים ב"קול ישראל". **ראש הממשלה גולדה מאיר:** אני לא דיברתי ב"קול ישראל" תצטט מהראיון כפי שפורסם בעיתון.

אורי אבנרי: הראיון שלך אינו מונח לפני כרנע, אבל מונחת לפני ההכחשה. מההכחשה מס' תבר שאמנם אשה מנהלת את המדינה, אבל לא הגברת גולדה מאיר, כי אם גברת שולה שמרלינג. היא שהכריזה ב"קול ישראל" שאת דחית את ה" הצעה מכל וכל.

ראש הממשלה גולדה מאיר: איפה זה הופיע, בהעולם הזה?

אורי אבנרי: בעיתון ידיעות אחרונות, ה" מקובל עליי הרבה יותר.

שאלה שנייה: מי מעוניין בשיקום הערים המצריות לאורך התעלה?

שוב אני אומר: אנחנו! כאשר תתאבלסנה מחדש פורטיסעיד, איסמעיליה וסואץ, יהיה הרבר הרתעה מכרעת בפני חידוש הקרבות.

שאלה שלישית: מה רע בערובות? זו תפכה למילת-קללה. אין בכך כל הגיון. כולנו יודעים שיש רק ערובה אמיתית אחת לגבולות - צה"ל היום, מחר ומחרתיים.

שוב דבר אינו יכול לבוא במקום צה"ל, כערובה ל" גבולות ישראל. גם גבולות הביטחון-כביכול, במרכאות כפולות ומרובעות, אינם תהליף לכוחו של צה"ל. צה"ל הוא הערב לגבולות, ולא מיקום הסופוגרפי.

אולם כשהן באות כחוסות לכוחו של צה"ל, אין כל רע בערובות, כי אם להיפך. יש הרבה מן הטוב בערובות נוספות.

אין שום ביסוס הגיוני לטענה שערובות של מעצמות, או כניסת כוחות בינלאומיים, מחלישות את דרישתנו ל" ביטחון. לא דובים ולא יערי.

יש נסיונות רעים לגבי כוחות בינלאומיים, ויש גם נסיונות טובים מאוד לגבי כוחות בינלאומיים. חבריה הכנסת בגין הוא סלקטיבי מאוד בבחירת הדוגמאות ההיסטוריות. הוא הביא דוגמאות של כשלונות. אביא לו דוגמה הפוכה.

שאלה שנייה: מי מעוניין בשיקום הערים המצריות לאורך התעלה?

שוב אני אומר: אנחנו! כאשר תתאבלסנה מחדש פורטיסעיד, איסמעיליה וסואץ, יהיה הרבר הרתעה מכרעת בפני חידוש הקרבות.

שאלה שלישית: מה רע בערובות? זו תפכה למילת-קללה. אין בכך כל הגיון. כולנו יודעים שיש רק ערובה אמיתית אחת לגבולות - צה"ל היום, מחר ומחרתיים.

שוב דבר אינו יכול לבוא במקום צה"ל, כערובה ל" גבולות ישראל. גם גבולות הביטחון-כביכול, במרכאות כפולות ומרובעות, אינם תהליף לכוחו של צה"ל. צה"ל הוא הערב לגבולות, ולא מיקום הסופוגרפי.

אולם כשהן באות כחוסות לכוחו של צה"ל, אין כל רע בערובות, כי אם להיפך. יש הרבה מן הטוב בערובות נוספות.

אין שום ביסוס הגיוני לטענה שערובות של מעצמות, או כניסת כוחות בינלאומיים, מחלישות את דרישתנו ל" ביטחון. לא דובים ולא יערי.

יש נסיונות רעים לגבי כוחות בינלאומיים, ויש גם נסיונות טובים מאוד לגבי כוחות בינלאומיים. חבריה הכנסת בגין הוא סלקטיבי מאוד בבחירת הדוגמאות ההיסטוריות. הוא הביא דוגמאות של כשלונות. אביא לו דוגמה הפוכה.

שאלה שנייה: מי מעוניין בשיקום הערים המצריות לאורך התעלה?

שוב אני אומר: אנחנו! כאשר תתאבלסנה מחדש פורטיסעיד, איסמעיליה וסואץ, יהיה הרבר הרתעה מכרעת בפני חידוש הקרבות.

שאלה שלישית: מה רע בערובות? זו תפכה למילת-קללה. אין בכך כל הגיון. כולנו יודעים שיש רק ערובה אמיתית אחת לגבולות - צה"ל היום, מחר ומחרתיים.

שוב דבר אינו יכול לבוא במקום צה"ל, כערובה ל" גבולות ישראל. גם גבולות הביטחון-כביכול, במרכאות כפולות ומרובעות, אינם תהליף לכוחו של צה"ל. צה"ל הוא הערב לגבולות, ולא מיקום הסופוגרפי.

אולם כשהן באות כחוסות לכוחו של צה"ל, אין כל רע בערובות, כי אם להיפך. יש הרבה מן הטוב בערובות נוספות.

יש כוח בינלאומי אחד בעולם המונע מל" המתעלה מזה 25 שנים, במקום-התורפה הבוער ביותר בעולם: בברלין.

מנחם בגין: אתה מציע שנדמה לברלין? **אורי אבנרי:** אין אני מציע שנדמה לברלין. גם אין אני מציע שנדמה לחבל הריין, שהזכרת.

אבל נלמד מהנסיון של ברלין. מי כמון, חבר הכנסת בגין, יודע, שיש להתייחס בהירות רבה מאוד לדוגמאות היסטוריות, כי כל הדוגמאות ש" אתה הבאת היום - קל מאוד להפריך אותן.

פלוגה אחת של חיילים אמריקאים, 250 איש... **יוהנן כרר:** אתה צריך היית לומר "אנחנו אומרים" מדוע אתה אומר "אני אומר"? מה זה?

בגלל המשבר? אתה תמיד מדבר על "אנחנו". **אורי אבנרי:** הבה לא נערכב דברים של מוקיונות עם דברים רציניים.

250 חיילים אמריקאים מונעים פלישה מוכי ייטית לברלין ולאירופה המערבית. לא בכוחם, לא כחשיבותם. אלא כעצם העובדה שמו ש" עובר קו מסויים, מכתבך עם המעצמה העול" מית האמריקאית, וגורם למלחמת-עולם.

הרעיון שיווצר בין צה"ל והצבא המצרי הייך של כוח זר שאינו ניתן לפינוי, שיהיה כפוף לחוטו אמריקאי ב" מוצעת הביטחון, הוא רעיון שאין לפסול אותו בלי בחינה יסודית מאוד, רק מפני שזה מתנגד לאיוה שהם רגשות שיש לנו. הדבר הוכיח את עצמו בברלין.

אני סבור, על כך, שיש לבחון את ההצעה המצרית ברצינות. אני סבור שיש בה גרעין ליוזמת-שלום ישראלית. אני מציע שישראל לא תשיב בלאו, לא בלאו מוחלט ולא בלאו מסוייג, כי אם תשיב בהן מסוייג, ושתבקש הבהרות לגבי גודלו של השטח שיפונה, לגבי גורלו של השטח, לגבי טיב השיט שיעבור כסואץ ולגבי מקומה של ההצעה במכלול המאמץ להשיג שלום.

ואם חבריה הכנסת בגין מהלך עלינו אימים שחלילה יהיה שלום ב"1971 על פי תוכנית רוג'רס, אני עונה: הלוואי שיהיה שלום ב"1971 על פי תוכנית רוג'רס.

בתום הוויכוח, קמה גולדה מאיר ובמקום נאום תשובה למתווכחים - מסרה הודעה נגד אורי אבנרי. היא קראה את הדברים ש" אמרה בראיון עם התחנה האמריקאית, כדי להוכיח כי לא דחתה את הצעת אל-סאדאת ביום שבו הושמעה.

אולם אורי אבנרי לא הרפה. אחרי ההצבעה, קם וביקש למסור הודעה אישית נודית. בעוד שיוחנן באדר הקים סערת-רוחות, הוכיח אבנרי כי גולדה קראה רק את חצי הדברים שלה ב" אותו ראיון - וכי החצי השני מהווה, למעשה, דחיית ההצעה.

הודעת-הסיכום של סיעתנו נדחתה על-ידי כל סיעות הבית, נמקיי' עד גח"ל, כשרק שני חברי הסיעה מצביעים בעדה.

אורי אבנרי: התלוננו כאן כאילו אני כוכב הטל-וויזיה הישראלית. אני, ברוך השם, הופעתי בטלוויזיה ה" פינית יותר מאשר בטלוויזיה הישראלית, וגם בבריטית. באמריקאית ובגרמנית. כאן אני מוחרם.

איני יודע מדוע נכנס לחברים לראש שאני מרבה לה" פיע בטלוויזיה הישראלית.

השבוע קיבלנו פירסומת - והיינו מחתרים על הפירסומת הזאת! - אגב עניין מכאוב מאוד. לא שאלו אותנו מה דעותינו הכריזיות. חוץ מזה צלמו אותי, במיקרה, כש" יצאתי להפגנה בעניין לאומי מרכזי. וכי אפשר לטלוויזיה להתעלם מתנועה גדולה שקמה בצייבור בעניין שהרמטכ"ל הפך אותו לעניין מרכזי בצה"ל?

אבל אתה יודע, ואני יודע, שאני, ואנשים כמוני, אין להם שום אפשרות להביע את דעותיהם בטלוויזיה. ברדיו כן. בטלוויזיה בהחלט לא. יש מחסום גמור. הטלוויזיה קיימת כדי לראיין אותך, את משה דיין, את אבא אבן, את גולדה מאיר, ושוב ושוב, את משה דיין; את אבא אבן ואת גולדה מאיר, וחזור חלילה.

מרדכי פורקים: למה אני לא מופיע בטלוויזיה? **אורי אבנרי:** חבר-כנסת טורקיס, אילו הייתי אני מנהל הטלוויזיה, הייתי נותן לך מקום נכבד בה, כי אני חושב שאתה אישיות מכודרת. איני מבין מדוע מקפחים אותך. אני בעד זה שתהיה לך תוכנית קבועה בטלוויזיה!

לבוש התפלמט אבנרי עם כמה נואמים, ועם יגאל אלון עצמו, שטענו כי אבנרי הפך "כוכב" בטלוויזיה:

אתה מאמין שדרוש ערוץ שני - הילחם על זה בממ" שלה. הילחם, אם אתה בעד הגדלת אגרת הטלוויזיה. אני בעד זה.

אם תשאל היום כל מחזיק מכשיר טלוויזיה: האם אתה מוכן להכניס שידורי פירסומת לטלוויזיה שלך בבית, או שאתה מוכן לשלם את תמורתה. שהיא (אני עשיתי את ה" חשבון) בשנה הראשונה 1.30 לירה לחודש למכשיר?

אני מבטיח לך שהמצא כי 99% מבעלי המכשירים יאמרו: קח ממני 1.30 לירה, אך תחסוך לי את הפירסום!

על טענת דוברי הימין שהפירסומת בטלוויזיה י"ה תדרבן את הכלכלה, השיב:

אורי אבנרי: כל כבוד אשר אומר ובעדך: אתה, חבר הכנסת אבנרי, לא בוחל במודעות. בהחלט לא. אני בעד מודעות. אני גם חושב שמודעות ממלאות במידה מסויימת פונקציה חיובית בכלכלה.

אבל, כבוד השר, אתה, כשר העבודה, הבאת לכנסת ה" קודמת חוק - החוק הראשון שתמכתי בו בכל לב - האוסר שלטי-פירסומת לאורך הכבישים, כדי שלא יושחת נוף הארץ. זה בדיוק אותו נושא.

פירסומת - כל כבוד. אבל לא פירסומת המשחיתה את נוף הטרון. ולא פירסומת המשחיתה את נוף הנפש.

הישראלי, בסקר דעת-קהל, אומר כך וכך? הוא יודע בכלל מה זאת טלוויזיה אמיתית?

חוק שמעטים שהיו בחוץ-לארץ, ושנודמן להם לראות טלוויזיה באנגליה, למשל, אין קהל הזה יודע מהי טלוויזיה. **תראה לו פעם אחת, יום אחד, טלוויזיה כפי שהיא צריכה להיות - ותקבל סקר אחר לגמרי! תאמין לי.**

התוכניות האלה גרועות, וכולנו יודעים את זה, ואין זה עניין של סקר דעת-קהל, אלא של ידע מיקצועי - או שזה טוב או שזה לא טוב. אם כן, אין טעם בטיפחה עצמית על השכם, ואני מציע לאנשי הטלוויזיה לא לטפוח לעצמם על השכם.

יגאל אלון: ביידע מיקצועי שאתה מאימן בו... **אורי אבנרי:** מקובל להניח בחוגי העיתונות ש" העולם הזה הוא עיתון מיקצועי טוב, והעיתונאים הטובים בארץ מתגאים בזה שהם עברו את האסכולה של העולם הזה. אתה יכול לאהוב או לא להאוב את העיתון, אבל אני חושב שמעטים העיתונאים השוללים את הרמה המיק' צועית של העולם הזה.

יגאל אלון טען כי הפירסומת דרושה כדי לממן ערוץ שני בטלוויזיה. אבנרי הוכיח כי הכנסות הפירסומת לא יסיפיקו לכך, והוסיף:

אורי אבנרי: איני מתנגד לערוץ שני. אני בעד ערוץ שני, אבל אל תלך בדרך הקלה. תלך בדרך הקשה.